

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/75248

GK 60

Sayı : 72079556-610-3
Konu : Soru Önergesi (7/75248)

04/01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

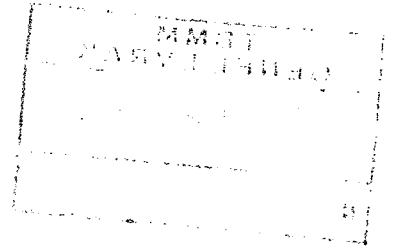
İlgi : 09.12.2022 tarihli ve 1128789 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Siirt Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/75248 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Siirt Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'a Ait 7/75248 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Uluslararası ve bölgesel sözleşmelere rağmen kadına yönelik şiddet, maalesef küresel bir halk sağlığı sorunu ve kadınların insan hakları ihlali olmaya devam etmektedir. Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşım ve “sıfır tolerans” ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddet konusunda çağdaş düzenlemelere yer vermektedir. Kadına yönelik şiddet eylemi niteliği taşıyan suç fiillerinin caydırıcı şekilde cezalandırılması için gerek Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı gerek İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında gerekli tedbirler alınmakta, ilgili düzenlemelerle yaptırımlar ağırlaştırılmaktadır. 08.07.2021 tarihinde kabul edilen Kanun ile kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi de nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri Türk Ceza Kanununa eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir. Aynı yasal değişiklikle, kadına karşı şiddetle daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanabilmesi amacıyla, kadına karşı işlenen kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, işkence, eziyet suçlarında cezalar artırılmıştır.

Bu kapsamda, 5 ana hedef, 28 strateji ve 227 faaliyetten oluşan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı “şiddete sıfır tolerans” ilkesiyle hazırlanarak, 1 Temmuz 2021 itibarıyla yürürlüğe konulmuştur. Eylem Planı’nda “Adalet Erişim ve Mevzuat”, “Politika ve Koordinasyon”, “Koruyucu Önleyici Hizmetler”, “Toplumsal Farkındalık”, “Veri ve İstatistik” hedefleri yer almaktadır. Ülkemiz; çerçevesini herhangi bir uluslararası belgeyle sınırlamadan mücadelesini dün olduğu gibi bugün de “kadına yönelik şiddete sıfır tolerans” ilkesi ile kararlılıkla sürdürmekte, kadının güçlenmesi de dâhil olmak üzere temel insan haklarının tam tesisine yönelik çalışmalarına çok taraflı bir yaklaşım ve yapıcı diyaloglarla kesintisiz devam etmektedir. Şiddetle mücadelede gösterilen kararlı duruş, gerek hazırladığımız ulusal eylem planları gerekse kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin güçlü ulusal mevzuatımızla istikrarlı bir şekilde sürdürülecektir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı’nda; sistematik güvenilir ve karşılaştırılabilir verilerin toplanması ve istatistiklerin üretilmesi 5 ana hedefimizden birini oluşturmaktadır. Bu kapsamda 2021-2022 döneminde COVID-19 pandemisinin neden olduğu kriz döneminin kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini ve bu dönemde politikaların nasıl etkilendiğini değerlendirmek amacıyla 2022 yılında “Önleme, Müdahale ve Politika Boyutlarıyla Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve COVID-19 Salgının Etkileri Araştırması” yürütülmektedir. Araştırma ile 81 ilde kamuoyunun kadına yönelik şiddetle ilgili algı, tutum ve farkındalığının ölçülmesi, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uygulamalarının değerlendirilmesi ve kadına yönelik şiddet risk haritasının çıkarılması amaçlanmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan ve hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezinde (ŞÖNİM), mağdura yönelik barınma hizmeti, geçici maddi yardım, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri, hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınmasının

takibi ve izlenmesi, kreş yardımı, hukuki destek, tıbbi destek, istihdama yönelik destek, çocuklar için burs, eğitim-öğretim konusunda destek gibi konularda hizmetler sunulmaktadır.

Şiddet mağdurlarının korunması ve güçlenmelerini destekleyecek psikososyal müdahale ve destek hizmetlerini sağlamak üzere, her ilimizde ilçe düzeyinde yaygın olarak bulunan çok amaçlı Sosyal Hizmet Merkezlerimizde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Bu noktalarda ŞÖNİM'lerde verilen hizmetlerin, aynı standartlarda verilmesi hedeflenmektedir. Ülke genelinde şiddetle mücadele kapsamında sadece ŞÖNİM'lerle değil, 393 Sosyal Hizmet Merkezi şiddetle mücadele irtibat noktaları ve 149 Kadın Konukevi ile 7/24 esasıyla şiddet mağdurlarına hizmet sunulmaktadır. 2022 yılında Mersin Silifke'de açılan yeni ŞÖNİM ile birlikte ŞÖNİM sayısı 82'ye yükselmiştir. Diğer taraftan ŞÖNİM ve Kadın Konukları'nda sunulan hizmetlerin mesleki, yönetsel ve idari standartlarının oluşturulması amacıyla Hizmet Standartları Rehberleri, hizmet standartlarının etkinliğini ölçmek ve sürdürülebilir iç ve dış değerlendirmeler yapmak üzere Öz Değerlendirme Rehberleri hazırlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır.

Ayrıca kolluğu başvurusu sonucu Aile İçi Şiddet Olayları Kayıt Formu düzenlenerek hakkında 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı istenen ya da yaşadığı şiddet olayına ilişkin gerekli sosyal müdahalesine ihtiyaç duyduğu tespit edilen şiddet mağdurlarına ŞÖNİM tarafından gerekli hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan yine Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı'nda şiddet uygulayanlara etkin önleyici hizmet modellerinin uygulanması bir strateji olarak yer almıştır. Bu kapsamda şiddet uygulayanlara kadın erkek eşitliği, öfke kontrolü, çatışma çözümü gibi konularda Farkındalık Seminerleri düzenlenmekte, davranış değişikliğine yönelik risk profillerine uygun olarak özelleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahalenin gerçekleştirilmesine yönelik proje hazırlığı da tamamlanmış olup 2023'te hayata geçirilecektir.

Öte yandan Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız ebeveyn kaybı yaşamış çocuklarımızın anne baba yoksunluğundan kaynaklanan sorunlarla baş edebilmesi, topluma uyum sağlayabilmesi ve psikolojik olarak iyi olma halinin desteklenmesi amacıyla çeşitli mekanizmaları yönetmektedir.

Bu amaçla 81 İl Müdürlüğü bünyesinde Öksüz Yetim Hizmetleri Birimleri oluşturulmuş; her birimde iki personel bu alandaki çalışmaların il ve ilçe genelinde yürütülmesini planlamak, koordine etmek ve verileri raporlamak üzere görevlendirilmiştir.

Öksüz Yetim Hizmetleri Birimlerinde görev yapan personel tarafından ebeveyn kaybı yaşamış çocuklara ve ailelerine hane ziyareti yapılmakta, çocuğun ve ailenin ihtiyaçları doğrultusunda uygun sosyal hizmet modelleri belirlenerek çocuğun ve ailenin takibi yapılmaktadır.

Ayrıca çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır. Çocuğun durumu 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Yapılan inceleme sonucunda çocuk ve ailesi ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler (bakım, barınma, sağlık, eğitim, danışmanlık) çerçevesinde desteklenmektedirler.

Bakanlığımızca, 6284 sayılı Kanunun 20/2 maddesinde yer verilen; “Bakanlık, gerekli görmesi halinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idari, cezai, hukuki her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.” hükmüne istinaden davalara müdahil olunmakta ve bu kanun hükmü uyarınca mağdur olanların yanında hukuki süreçler takip edilmektedir. Bakanlığımızın davalara müdahilliği yalnızca hukuki açıdan müdahillikten ibaret olmamakta, yapılan hukuki katkıların yanı sıra, mağdur/katılan ve yakınlarına psikolojik, mesleki, sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi ile şartlarını taşıması halinde sosyal yardımdan faydalandırılması sağlanmaktadır.

20 Mart 2021 tarihi itibarıyla “Alo 183” hattında kadın hizmetleri konusunda 81.496 adet çağrı karşılanmış, bu çağrılarının tamamı değerlendirilerek konusuna göre (183 hakkında bilgi, kadın hakları ile ilgili bilgi çeyiz yardımı, 6284 sayılı Kanun hakkında bilgi, kadın istihdamı vb.) Bakanlığımız hizmetleri alanında gerekli rehberlik, danışmanlık ve yönlendirme yapılmıştır. İhmal istismar ve şiddet vakalarına ilişkin başvurular ise vakanın bulunduğu ildeki emniyet/jandarma birimleri ve/veya Bakanlığımız ilgili birimlerine iletilerek acil müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.